

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De his quæ possunt hominem incitare ad gratiarum actionem. Et de beneficiis pro quibus homo regratiari debet Deo. Pars IX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

aus & potus laudat Deum. ¶ Item notandum quòd gratior est Deo laus quæ exhibetur in aduersitate, quàm quæ in prosperitate. Gre. in Moral. Despecta vox confessionis est quam format iucunditas prosperitatis. Et intelligas hoc de cõfessione laudis. Item: Sola confessio habet meritum magni ponderis, quàm à veritate rectitudinis nõ sperat vis doloris in Psal. Rectos decet collaudatio. gl. Recti sunt qui dirigunt cor suum secundum voluntatem Dei, quæ est regula, & præponunt voluntatem meliorem suæ voluntati; id est, voluntatem omnipotentis voluntati infirmi. Curuus laudat Deum, quãdo sibi bene est: blasphematur, quando male: rectus verò semper, id est, in prosperis & in aduersis: vt dicit gl. ibidem.

De his quæ possunt hominem incitare ad gratiarum actionem. Et de beneficiis pro quibus homo regratiari debet Deo. PARS IX.

Octo sunt quæ possunt hominem incitare ad gratiarum actionem. ¶ Primum est, admonitio sanctarum scripturarum. Bern. Discite in referendo gratiã non esse tardus aut segnis. Discite ad singula dona gratias agere: diligenter considera quæ tibi apponuntur, vt nulla Dei dona debita gratiarum actione frustrentur. Tob. 3. Omni tẽpore benedic Deũ. ad Col. 3. Omne quodcũque facitis in verbo aut in opere, omnia in nomine domini nostri Iesu Christi facite, gratias agẽtes Deo & patri. Eiusd. 4. Oratori instantes vigilantes in ea in gratiarum actione. Ad Eph. 5. Gratias agentes si mper. i. ad Thel. 5. In omnibus gratias agite. ¶ Secundum est, admonitio creaturarum quæ incessanter nos inuitat ad gratiarum actionem. Beneficium enim datum alicui inuitat eum vt danti gratias agat. Ergo quum omnia quæ videmus homini data fuerint, secundum illud Gen. 1. Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram, & præsit piscibus maris & volatilibus cæli & bestiis terræ, vniuersaq; creature: omnia quæ videmus ad gratiarum actionem nos inuitant. ¶ Tertium est, ipsum tẽpus in quo sumus, scilicet tẽpus gratiæ: cui nulla operatio magis congruere videtur quàm gratiarum actio. Ideo valde bonũ videtur gratiarum actioni instare. Prou. 15. Sermo opportunus optimus est. Augu. ad sanctũ Aureliũ: Quid melius animo geramus, & ore probem⁹, & calamo exprimam⁹, quàm Deo gratias? Hoc enim nec dici breuius, nec audiri latius, nec intelligi grandius, nec agi fructuosius potest. ¶ Quartũ est, quod gratiarum actio operatio est quæ exercetur in paradiso. in Psal. Misericordias domini in æternum cantabo. Hoc canticum erat gratiarum actio, de hoc quod fuerimus misericorditer à periculis

culis liberati. Esa. 51. Gaudiū & læticia inuenietur in ea, gratiarum actio, & vox laudis. Vnde bonum est assuescere huic operationi quā in futuro exercebimus. Bonum est addiscere officium quod tandiu facere oportebit. ¶ Quintū est, utilitas multiplex quæ ex hoc opere sequitur. Prima est, quod ipsa hominē in tribulatione custodit, Deū ei adesse faciēs, quod figuratū est Dan. 3. in pueris qui in fornace positi gratias agentes Deo, ab igne læsi nō fuerunt, & quartus apparuit ei similis filio Dei. Secūda est, quod diuina largitate prouocat ad dandū. Prōu. 11. Anima quæ benedictis impinguabitur. Ad locū vnde exeūt flumina gratiarū reuertuntur, vt iterū fluāt. Eccl. 42. Benedicētes dominū, exaltate illum quantum potestis: exaltātes autē replebimini virtute. ¶ Sextū est, quod hæc operatio multū placet Deo. Gratiarū actio adeps est spiritualis, de quo Leuit. 3. Omnis adeps domini erit iure perpetuo. Item unguentū est quo caput ecclesiæ ungitur. Marc. 16. & Marc. 14. Ber. Bonum est unguentū cōtritionis quod peccatorū recordatione cōficitur: melius deuotionis, quod fit de recordatione beneficiorum Dei. ¶ Septimū, quod ingratitudo, quæ gratiarum actioni contraria est, rusticitas est magna. Si magna est rusticitas ei cui mittitur vasculū vini gratias non agere: quæ rusticitas est ei gratias non agere, qui incessanter nobis tribuit bona sua? Greg. Dignū est semper gratias agere, quia Deus nōquam cessat benefacere. ¶ Vltimum est, multiplex malū, quod prouenit ex ingratitudine. ¶ Primū est, quod bona iam à Deo accepta, auferri facit. Vnde super illud ad Rom. 1. Qui quū Deū cognouissent, non sicut Deum glorificauerunt, aut gratias egerunt. dicit Aug. Quod Deus dederat gratis, tulit ingratias. Secundum est, quod impedit ab his quæ darentur homini, nisi fuisset ingratus. Greg. Non est dignus dandis qui nō agit grates de datis. Bern. Ingratitudo est vterus vrens, siccans sibi fontē pietatis, rorem misericordiæ, fluentia gratiæ. Tertiū est, quod non solum priuat hominem bonis, imò etiā penā addit. Vnde Ezechias punitus est de ingratitudine. Cū enim Dominus dedisset ei triumphum incredibile, & percussisset 185. millia in castris Sennacherib: licet secundum Iosephum cum populo hostias Deo immolasset, non ramen dignè gratias egit, & canticum non cantauit sicut in huiusmodi patres consueuerāt facere, & ideò ægrotauit ad mortem. Esa. 38. ¶ Item notandum quod gratias agere debemus Deo, & de beneficiis generalibus, & de specialibus, & de singularibus. Generalia tangit Bern. dicēs: Agamus fratres gratias factori nostro, benefactori nostro, redemptori nostro, remuneratori

atori nostro
Adiecit enim
minē, &c. C
opus tuar
multa pro
secūdum
est, benefico
tar ad pcc
spectatos
tionis, quā
quod circa
tant, vt ag
homo cog
retur. Quo
num indi
Qui ipsa v
rimus fue
cordia
Vñ aliqu
landus n
ari debere
debet hor
in statu er
& quid pr
tio debet
tēpus pan
penditur.
mo lucrati
in inferna
tiam ager
Nihil pre
Valde ing
hora tēp
ce auti.
preciosa e
corumeli
bat Deus
lus diuin
to benefi
milit pro
cogitare

atori nostro. Primū quòd nobis præstitit quòd nos ipsi sumus. Adiecit etiam vnde subsisteres, qui iā eras: Faciamus, inquit, hominē, &c. Quid verò postea? Et præsit piscibus, &c. Iam tertium opus tuæ redēptionis attende. Idē fecit te Deus tuus: fecit tam multa propter te, factus est ipse tecum caro vna, te quoq; faciet secundū spiritum vnum. Beneficia specialia sunt tria. Primum est, beneficiū expectationis quo Deus peccatores patiēter expectat ad pœnitentiā. Secundum est, iustificationis quando diu expectatos conuertit, infundendo gratiā suā. Tertiū conseruationis, quādo conuersos in statu bono conseruat. ¶ Et notandū, quòd circa vnūquodque horū beneficiorū quinque attendenda sunt, vt agnoscamus magnitudinē eorum. Circa primum debet homo cogitare quoties meruerit vt tēpus pœnitētiæ sibi auferretur. Quoties enim mortaliter peccauit, hoc meruit. Peccator enim indignus est vita, quia ingratus est authori vitæ. Iob 30. Qui ipsa vita putabatur indigni. Secūdo debet cogitare quā pœnitentius fuerit quādoq; amissioni misericordiæ. Tāto enim misericordia gratior est, quāto pœna proximior est, à qua paritur. Vt si aliquis suspendendus, iā laqueū haberet in collo, vel si mutilandus mēbro, iam mēbrum haberet supra lignum vbi mutilari deberet, maius beneficiū reputaret, si tunc liberaretur. Vnde debet homo cogitare si quandoque fuit in periculo mortis dū in statu erat dānationis, & quòd iuisset si in illo statu decessisset, & quid promeruerit apud Deum, vt tūc Deus ei pepercerit. Tertio debet cogitare quā pretiosam rē Deus ei cōtulerit, quando tēpus pœnitentiæ ei dedit. ¶ Pretiositas tēporis ex duobus penditur. Primò ex hoc, quòd in momento temporis potest homo lucrari regnum aternū. Secundò ex hoc, quòd illis qui sunt in inferno plus valeret momentum temporis, in quo pœnitentiā agerent, quā tanta massa auri, quāta est totus mūdus. Ber. Nihil pretiosius tempore. Sed heu hodie nihil vilius reputatur. Valde ingratus est peccator qui nō vult cōuerti, quum quolibet hora tēporis quā dat dominus ei, plus valeat, quā centū marce auri. Quarto debet cogitare, quā male meruisset vt res tam pretiosa ei conferretur, qui magnū tempus sibi prius datum in contumeliā Dei expēderat. Quintò debet cogitare qualiter sciebat Deus cum esse vsurū tanto beneficio. In hoc enim est cumulus diuinæ misericordiæ, quòd licet Deus sciuerit eū vsurū tāto beneficio pro magna parte in contumeliā sui: tamē nō dimisit propter hoc dare illi. ¶ Circa secūdū beneficiū debet homo cogitare primò à quibus vinculis Deus liberauerit eū. Tot vinculis

culis est peccator ligatus quot peccatis irretitus: iuxta illud
 Pro. 5. Iniquitates suæ capiunt impiū, & funibus peccatorū car-
 nis quisque constringitur. Et sunt ideo fortia vincula ista, quod ne-
 etiā per mortē quādoq; soluūtur. Vnde nō parū debet esse gra-
 tus Deo, quē De⁹ ab his vinculis liberauit. Secūdo, debet cogita-
 re quot & quanta ei Deus dimisit: pro quolibet enim mortali
 dimisso, reus erat mortis æternæ. Si quis esset reus mortis tēpo-
 ralis quæ momēanea est, pro dimissione illius paratus esset illi
 seruire tota vita sua. Quid ergo faciendum est pro dimissione
 mortis æternæ, quæ etiā vni soli mortali debetur? Aug. Cui dicitur
 est, Nauiga, ne moriaris, & distulit: cui dictū est, Labora, ne mo-
 riaris, & piger fuit. Leuia iubet Deus, vt in æternum viuamus, &
 obedire negligimus. Tertio, debet cogitare ad quantā dignitatē
 Deus eū elegit quādo eum iustificauit. Elegit enim eū ad regnū
 æternum. Quarto, debet cogitare in quali statu Deus eū elegit.
 Hostis enim Dei erat, & indignus etiā pane quo vesceretur.
 Peccator enim secundum Aug. indignus est pane quo vesceretur.
 Quinto, debet cogitare quod Deus reliquit quibus tale benefi-
 cium nō prestiterit, imò in peccatis suis eos perire permisit. ¶ Circa
 beneficium verò cōseruationis, Primò attendenda est difficultas
 standi, quæ apparet specialiter in tribus personis, scilicet in Lu-
 cifero, qui cū esset maxima arbor paradisi, ad modicū ventū sine
 flatū superbiæ cecidit. Et in Adam, qui cū esset sine corruptione
 naturalium: tamē propter cohabitationē vnius mulieris paradi-
 sum amisit. Hic. Memento semper quod paradisi colonū de pos-
 sessione sua mulier eiecerit. Si potuit mulier eicere eum qui in
 erat in paradiso, nō est mirū, si iā eos impediāt qui nondū in pa-
 radisum peruenērūt. Difficultas etiā stādi patet in Iuda, qui cum
 esset sub tanto pastore & inter tales fratres, tamē occasione mo-
 dica administrationis cecidit, Et nō adiecit vt resurgeret. Secū-
 do, debet attendere pugnæ continuitatē in qua sumus. Diabolus
 enim nos impugnare nō cessat vt saltem tēdio vincat. Miratur
 aliqui cū audiūt aliquē bonū cecidisse: sed nō est mirū, si quādo-
 q; cadat qui continuē est in pugna, imò potius mirū est si ali-
 quādo nō cadat. Legitur in Vitis patrū, quod quidā venit ad ab-
 batē Theodorū, dicens ei: Ecce quidā frater reuersus est ad se-
 culum. Respondit abbas Theodorus: In hoc non admireris: sed
 si audieris q̄ preualuit quis effugere de ore inimici, hoc admi-
 rare. Tertio, debet attendere propriam infirmitatē: tantæ enim
 infirmitatis est homo, vt ad sibilū vnius verbi deiiciatur. Quar-
 to hostis impugnantis potestatem cum astutia & crudelitate
 De

De pote-
 recur. De
 bus terra
 quam an
 nostrum
 sunt filia
 lorū v
 vult caue
 gerie à fa
 fouca, te
 homines
 terroris s
 dia suspi
 da est me
 biz, quo v
 laria bene
 qui bus et
 pius possi
 De
 De ord.

O Bedi-
 do d
 tius cōm
 obedienti
 bus ipsius
 tangerur
 nō homin
 faciendi
 tū quod f
 fit immed
 que est si
 perij, coad
 ratio sect
 que debet
 canonicis
 notū. Itē
 & ration
 est pio st
 propria v
 propria v
 De

De potestate, Job 41. Nō est potestas super terram quę ei cōparatur. De astutia, Gen. 3. Serpens erat callidior cunctis animantibus terrę. De crudelitate, Gregorius: Nihil se fecisse æstimat, quam animas nō sauciat. Incessanter sicut diabolus sanguinem nostrum. Vnde sanguisuga vocatur. Prouer. 10. Sanguisugę duę sunt filię, dicentes, Affer, affer. Quinto debet attendere periculorum varietatem. Tot enim sunt pericula, quōd quādo aliquis vult cauere ab vno, incidit in aliud Vnde Esa. 24. Et erit qui fugerit à facie formidinis, eadet in foucā: & qui se explicauerit de fouea, tenebitur laqueo. Formido est peccatum auaritię, quod homines formidare facit. Vnde de auaro legitur Job 15. Sonitus terroris semper in auribus eius: & quū sit pax, ille semper insidias suspicatur. Fouca est peccatū luxurię: fouca enim profunda est meretrix, vt legitur Prou. 21. Laqueus verò peccati superbię, quo volatilia huius mundi, scilicet nobiles capiuntur. Singularia beneficia sunt quę vnicuiq; singulariter sunt exhibita. Pro quibus etiam Deo gratiã agendã sunt, secundum illud Bernardus postulat. Disce ad singula dona gratias agere.

De Obedientia. PARS X. qua habet septem capitula.

De ordine dicendorum de Obedientia, & de descriptione eiusdem.

CAPVT I.

Obedientia debetur & creatori & creaturę. De qua hoc modo dicitur. Primo ponentur descriptiones ipsius. Secundo eius cōmendationes. Tertio tangetur de his quę possunt iuuare obedientiam. Quarto de gradibus obedientię. Quinto, de partibus ipsius. Sexto, de his quę obedientię aduersantur. Septimo, tangetur de errore illorū qui dicunt soli Deo obediendū esse, & nō homini. ¶ Obedientia sic describitur: Obedientia est voluntas faciendi præceptū vel mandatū superioris. Et intelligas mandatū quod fit mediare per nuntium vel literas: Præceptū verò quod fit immediate. Vel mandatam intelligas voluntatem indicandi. quę est sine coactione imperij: Præceptum verò, quando est imperij coactio. Item sic potest describi: Obedientia est obtemperatio secundum regulam sacrę scripturę maioribus quibuscunque debita. Et intellige sacrã scripturã largè, etiam pro statutis canonicis & legalibus, in quibus agitur de iurisdictione superiorū. Itē sic describitur obedientia: Obedientia est spontaneum & rationale proprię voluntatis sacrificium. Vel sic: Obedientia est pio studio proprię voluntatis abnegatio. Et notandum quod propria voluntas dupliciter accipitur. Vno enim modo dicitur propria voluntas, quę non est Deo subiecta: & secundum hoc

H